

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1926/2024
17.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Ђорђевић, адвокат из ..., против тужене ЈУ „Туристичка организација Града Враћа“, са седиштем у Враћу, чији је пуномоћник Ивица Костић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4103/2023 од 29.02.2024. године, у седници већа одржаној 17.04.2025. године, донео је

ПРЕСУД У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4103/2023 од 29.02.2024. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Враћу П1 350/21 од 25.09.2023. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење тужене о отказу Уговора о раду број ... од 14.05.2021. године тужене, којим је отказан уговор о раду број ... од 31.12.2019. године тужилји и туженој наложено да тужилју врати на послове који одговарају њеној стручној спреми и радним способностима, у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужилји накнади трошкове парничног поступка у износу од 256.875,00 динара, са затезном каматом на износ од 241.875,00 динара од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4103/2023 од 29.02.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужене, потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке, а преиначено решење о трошковима поступка, садржано у ставу другом изреке, тако што је тужена обавезана да тужилји накнади трошкове парничног поступка у износу од 202.875,00 динара, са затезном каматом од извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11...10/23), Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код тужене на неодређено време по Уговору о раду број ... од 31.12.2019. године све до 14.05.2021. године када јој је побијаним решењем тужене број ... од 14.05.2021 године отказан уговор о раду, због повреде радне обавезе утврђене општим актом послодавца у складу са Законом о раду. Решењем о отказу уговора о раду, тужили је уговор о раду отказан из разлога што је својом кривицом учинила повреду радне обавезе утврђене општим актом послодавца из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду, односно повреде радне обавезе из члана 81. тачка 4. Правилника о раду туженог којим је дефинисано да запосленом престаје радни однос уколико у току календарске године одсуствује са посла три узастопна радна дана или пет незваних дана, а своје одсуство не оправда у законском року од три дана. Запосленој је радни однос престао закључно са 14.05.2021. године из разлога што је неоправдано одсуствовала са рада у данима 03.05.2021. године, 04.05.2021. године, 07.05.2021. године, 08.05.2021. године и 11.05.2021. године. Тужена је писаним упозорењем обавестила тужилу на постојање разлога за отказ уговора о раду, на које се тужила изјаснила 13.05.2021. године. Тужила болује од тешке хроничне неуролошке болести – мултипла склероза, тј. дегенеративне болести мозга, а у периоду од 28.04.2021. године до 12.05.2021. године била је привремено спречена за рада, због болести (потврда о наступању привремене спречености за рад запосленог Дома здравља Врање од 05.05.2021. године у којој је констатовано да је тужила спречена за рад почев од 28.04.2021. године до даљњег). На основу извештаја о привременој спречености за рад од 05.05.2021. године тужила је била потпуно спречена за рад по прописима о здравственом осигурању за период од 28.04.2021. године до 30.04.2021. године због болести, а према извештају од 11.05.2021. године била је привремено спречена за рад због повреде ван рада у периоду од 01.05.2021. године до 12.05.2021. године, при чему је први дан привремене спречености 28.04.2021. године. О разлозима изостанка са посла тужила је послодавцу доставила дознаке, односно извештај о привременој спречености за рад након што јој је послодавац дана 11.05.2021. године доставио упозорење о постојању разлога за престанак радног односа. Осим тога, тужила је, по наступању разлога за изостанак са посла, о томе обавестила свог колегу телефоном, а њен син је покушао да у просторијама тужене преда доказе о њеној спречености за рад, коју запослени код тужене нису хтели да приме.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су с позивом на одредбу члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду, члана 180. и 179. став 2. и 3. истог закона, те члана 81. тачка 5. Правилника о раду туженог, оценили да је тужила

у спорном периоду оправдано била одсутна с посла, јер је била болесна, да је о разлозима одсуства обавестила свог колегу, како је то и раније чинила, те да тужени дознаке које је покушао да достави њен син није хтео да прими, при чему је накнадно, по престанку разлога спречености, свој изостанак с посла оправдала достављањем релевантне медицинске документације о спречености за рад, због чега се наведено понашање тужиле не може окарактерисати као непоштовање радне дисциплине, нити се због таквог понашања основано може отказати уговор о раду.

Према становишту Врховног суда, побијана пресуда донета је правилном применом материјалног права.

Неосновано се тужени у ревизији позива на рестриктивну примену одредбе члана 103. Закона о раду којом је прописана обавеза запосленог да најкасније у року од три дана од дана наступања привремене спречености за рад у смислу прописа о здравственом осигурању, о томе достави послодавцу потврду лекара.

Ово зато што је рок предвиђен наведеном одредбом инструктивног, а не преклузивног карактера, па протек овог рока не гаси право запосленог на оправдано одсуство са рада, нити може оправдани изостанак претворити у неоправдани.

Наиме, за постојање отказног разлога – неоправдани изостанак с посла, кумулативно морају бити испуњена два услова: објективни услов (да запослени није био на радном месту) и субјективни услов (да за то није постојао оправдани разлог, односно да је изостанак плод самовоље, свесног кршења радне дисциплине или бахатости запосленог).

У конкретном случају, у поступку је несумњиво утврђено да је тужилца у спорном период била привремено спречена за рад услед болести, што је документовано медицинском документацијом надлежног лекара, па је изостанак тужилце са рада био објективно оправдан, а не последица самовоље, свесног кршења радне дисциплине или бахатости. Такође, тужени се не може са успехом позивати на околност да му доказ о привременој спречености за рад није достављен у року од три дана, с обзиром да на то да је у поступку утврђено да је син тужилце покушао да преда предметну потврду, али је тужени одбио њен пријем и на тај начин сам онемогућио примену члана 103. Закона о раду. Коначно, сврха института Упозорења из члана 180. Закона о раду јесте давање могућности запосленом да изнесе своју одбрану и достави доказе о оправданости свог одсуства пре него што послодавац донесе коначну одлуку. Како је тужилца у остављеном року у одговору на упозорење туженом доставила потврду о привременој спречености за рад за спорни период, тужени је у време доношења решења о отказу уговора о раду знао да је одсуство тужилце било оправдано. Имајући у виду наведено правилан је и према становишту овог суда закључак нижестепених судова да у конкретном случају нису били испуњени услови за отказ уговора о раду по предметном основу, те да је оспорено решење незаконито.

С обзиром да је правилно утврђено да је тужилци радни однос незаконито престао, тужени је у обавези да тужилцу врати на рад сагласно члану 191. став 1. Закона о раду, по њеном захтеву у овом спору.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлука садржана у другом ставу изреке донета је на основу члана 165. став 1. у вези члана 154. ЗПП.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**